

Overgenomen uit: Begijnhofkrant 53 (2016) 15-17

INTERIEUR MECHELSE BEGIJNHOFKERK WORDT GERESTAUREERD

Volledige restauratie moet in 2020 afgerond zijn

Guido Theunissen

Vanaf volgend jaar wordt het interieur van de Mechelse Begijnhofkerk gerestaureerd. Sinds 2013 wordt de buitenzijde van de Sint-Alexius- en Sint-Catharinakerk – bij de Mechelaars beter bekend als de Begijnhofkerk – al gerestaureerd. Samen met het Groot Begijnhof is ze door de Unesco erkend als werelderfgoed. Over vier jaar, uiterlijk eind 2020, moet de kerk helemaal uit de steigers zijn. Ruim 8 miljoen euro zal het hebben gekost om het monument net zo te laten schitteren als eeuwen geleden.

“Eind 2017 moet de restauratie van de buitenzijde afgerond zijn. Om de kerk zo snel mogelijk uit de steigers te krijgen, zullen de restauratie van de buitengevels en die van het interieur elkaar deels overlappen. Binnenin willen we van start gaan in de zomer van 2017”, zegt schepen van Monumentenzorg Greet Geypen. Vlaams minister-president Geert Bourgeois maakte intussen bekend dat zijn departement 1,9 miljoen euro vrijmaakt om het interieur aan te pakken.

De restauratie van de buitengevels is al een hele tijd aan de gang.

Rijke geschiedenis

De kerk, toegewijd aan Alexius van Edessa en Catharina van Alexandrië, verving een voorlopige kerk die in 1596 werd ingewijd. De begijnen vestigden zich op een stuk grond dat hen geschonken werd door de Alexianen, nadat ze oorspronkelijk in de 13de eeuw in de buurt van de huidige Begijnenstraat hadden verbleven. Na 1259 verhuisden ze buiten de stadsmuren naar de driehoek gevormd door de Oscar van Kesbeeckstraat, Afleidingsdijle en Maurits Sabbestraat. Na de godsdiensttroebelen in de 16de eeuw keerden ze terug binnen de muren van de stad, eerst in de buurt van de Keizerstraat. Pas later palmde ze als definitieve verblijfplaats de buurt van de huidige Nonnenstraat geleidelijk in.

Pieter Huysens, een ingenieur-jezuïet, maakte in 1629 een aantal tekeningen voor het graven van de fundamenten van de huidige begijnhofkerk. Later duikt ook de naam van Jacob Franquart,

de Brusselse hofarchitect, op. De ruwbouw van de kerk was in 1637 klaar. Daarna hield men zich bezig met de buitengevel en het interieur.

De gevel, die al gedeeltelijk in het begin van deze eeuw werd gerestaureerd, bevat drie bouwlagen. De laagste verdiepingen bestaan uit Korinthische en Dorische halfzuilen, bekroond door een topgevel met voluten. Het is een voorbeeld van barokarchitectuur.

De voorgevel van de Begijnhofkerk, waarvan het onderste deel nog moet worden gerestaureerd. Het reliëf God de Vader (1646-1647) in de topgevel wordt aan Lucas Faydherbe toegeschreven. Foto: Ad Meskens

Italiaans interieur

Lucas Faydherbe heeft hoogstwaarschijnlijk niet meegewerkt aan de bouw van de kerk. Hij zette wel het werk aan het interieur verder, nadat Franquart om gezondheidsredenen in 1645 moest afhaken. Het reliëf *God de Vader* (1646-1647) in de topgevel wordt aan hem toegeschreven. Zoals zovele andere kerkelijke gebouwen werd de begijnhofkerk door de Franse revolutionairen verkocht, maar in 1804 aan de begijntjes teruggegeven. Het begijnhof werd gedurende tientallen jaren verwaarloosd. Tegenwoordig is het een gewilde woonzone.

Italië was de inspiratiebron voor de architectuur van het interieur. Dat bewijzen de rondboogarcades op pijlers die het schip en de beuk scheiden. Het schilderwerk, uitgevoerd in lichtblauw, roze, turkoois en beige, is van het begin van de 20ste eeuw. De houten vloer is witgeschuurd. Het koor is opzettelijk ondiep gehouden om het altaar dichterbij de gelovigen te brengen, in de geest van de contrareformatie.

Het interieur werd met beeldhouwwerk en ongeveer vijftig 17de-eeuwse schilderijen versierd. Deze schilderijen zijn voor het overgrote deel bewaard gebleven. Enkele tonen fragmenten uit het leven van heiligen die populair waren bij de begijnen, zoals Alexius en Catharina, maar ook Damianus en Begga, omwille van hun zuivere levenswandel. De begijnen bestelden hun schilderijen bij de bekendste Zuid-Nederlandse schilders uit de 17de eeuw, zoals Jan Cossiers en Theodoor Boeyermans

Hoofdaltaar en koepel van de Begijnhofkerk

De werken in het hoogkoor, boven het altaar die Onze-Lieve-Vrouw, Alexius en Catharina verbeelden, zijn van Jan Van Der Steen. Het schilderij *De hemelvaart van Maria* uit 1672, achter het altaar, is van Lucas Franchois de Jongere. De schilderijen worden regelmatig van plaats verwisseld. Aan de achterwand van de kerk hangen werken van onder meer Quinten Metsijs en Gaspar de Crayer.

Guido Theunissen

Foto's: Paul Hermans